
Minister Sven Gatz

Onderwijs en Scholenbouw

Lerarentekort in het Nederlandstalig Onderwijs in Brussel

Aanbevelingen

Op 27 mei 2025 was er een overleg met een aantal Brusselse schoolbesturen. Alle aanwezige partners op dit overleg kwamen tot het besluit dat er voor Brussel extra maatregelen nodig zijn, teneinde leerkrachten warm te maken om les te geven in Brussel en ze er ook te houden.

Aanbevelingen voor de Vlaamse Regering

- **Erkenning van de unieke Brusselse context:** de Vlaamse regering dient de disproportionele ernst van het lerarentekort in Brussel expliciet te erkennen en te vertalen in specifiek, op maat gemaakt beleid. Algemene Vlaamse maatregelen volstaan niet voor de complexe stedelijke en demografische realiteit van Brussel. Daarom ook de blijvende vraag om **een Brusselpremie en dubbele anciënniteitsopbouw** te voorzien voor leerkrachten die in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel tewerkgesteld zijn.
- **Het omzetten van ambten naar punten bij een tekort aan onderwijzend personeel:** Artikel 130 paragraaf 2 van het decreet basisonderwijs en artikel 211 paragraaf 4 van de codex secundair onderwijs maken dit mogelijk. De omzettingen kunnen telkens gebeuren vanaf 1 oktober van het lopende schooljaar in kwestie en gelden voor de duur van het lopende schooljaar. Gezien de tekorten van leerkrachten, zou **dit onmiddellijk moeten ingaan op 1 september**. Op deze manier kunnen de scholen de continuïteit voor deze andere profielen over de schooljaren heen garanderen.
- **Omzetten van niet-aangewende omkadering:** de mogelijkheid om **alle** niet-aangewende omkaderingsmiddelen in Brussel om te zetten in werkingsmiddelen voor scholen, dient ongelimiteerd geïmplementeerd te worden. Dit zou scholen in staat stellen om de gevolgen van het personeelstekort op andere manieren op te vangen en hun veerkracht te vergroten.

Bovenstaande twee mechanismen kunnen afzonderlijk, tegelijkertijd of in een door de school bepaald tempo worden toegepast, afhankelijk van de specifieke noden en beleidskeuzes van de school. Het behoort tot de beleidsautonomie van het schoolbestuur om hierover te beslissen.

- **Aanpassing rechtspositieregeling leerkrachten: opzegtermijnen leerkrachten:** in artikel 26 van het decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs en in artikel 25 van het decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs staat dat een personeelslid dat tijdelijk aangesteld is voor bepaalde duur vrijwillig zijn ambt kan neerleggen met inachtneming van een opzeggingstermijn van zeven kalenderdagen. De vraag is om deze opzegtermijn aan te passen tot het **eind van het schooljaar** indien het een opdracht voor een schooljaar betreft
- **Opwaarderen van het directieambt:** de Commissie van Wijzen gaf in haar eindrapport aan dat een performante en marktconforme verloning noodzakelijk is om sterke profielen aan te trekken als schoolleiders. Een loonspanning van 35% formuleerde de Commissie daarvoor als het absolute minimum. De Vlaamse regering engageerde zich in CAO XII van september 2022 om dit stapsgewijs te realiseren. Ondanks eerdere stappen tijdens de vorige legislatuur, werd deze doelstelling nog niet gerealiseerd voor de verschillende onderwijsniveaus over de hele duur van de loopbaan.
- **Gerichte middelen voor zij-instromers:** er is een dringende noodzaak om extra middelen en flexibele trajecten te voorzien om zij-instromers en andere leerkrachten zonder vereist bekwaamheidsbewijs versneld en verplicht te laten kwalificeren. Dit kan door de lerarenbonus verder te zetten of uit te breiden, het inzetten van onderwijsassistenten, het gelijkstellen van vrijstellingen in de lerarenopleiding, onafhankelijk van het ambt waar de zij-instromer in lesgeeft...
- **Strategie voor inzet van onderwijsassistenten:** een wenselijke stap is het invoeren van een opleiding tot leraar-assistent of onderwijsassistent op kwalificatieniveau VKS5 om de toeleiding naar het lerarenberoep verder te verruimen. Deze assistenten kunnen zowel hulp bieden aan leerkrachten door co-teaching, maar ook bij zij-instromers voor ondersteuning.

Aanbevelingen voor VGC

- **Intensivering van lokale aantrekking:** de VGC moet de succesvolle strategieën voor het aantrekken van Brusselse zij-instromers verder intensiveren en uitbreiden, met name om de effectiviteit van infobeurzen en financiële incentives te maximaliseren. Het benutten van de groeiende groep Brussels leerkrachten is een bewezen succesfactor.
- **Het continueren van de crisishulp door het OCB:** naast het aanbieden van de reguliere ondersteuning, blijft het OCB op maat van de school inzetten op noden/uitdagingen op het vlak van het lerarentekort (bv. aanvangsbegeleiding, ondersteuning van zij-instromers).

Door deze aanbevelingen te implementeren, kan de VGC, in samenwerking met de Vlaamse regering, een duurzame koers uitzetten om het chronische lerarentekort in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel effectief aan te pakken, de onderwijskwaliteit te waarborgen en een aantrekkelijke werkomgeving voor leerkrachten te creëren.